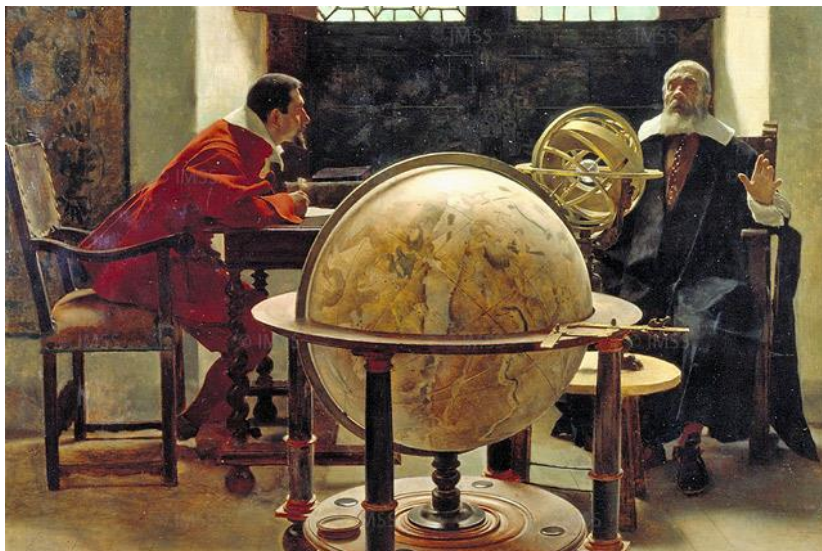

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА НАУКИ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Збірник наукових праць
(За матеріалами VI Міжвузівської
науково-теоретичної конференції
молодих науковців,
м. Житомир, 25–26 лютого 2021 року)

Поведінку, пов'язану з захистом, реакцією на загрозу, Е. Фромм називає доброякісною агресією, тому що смисл, надзавдання в неї закладає сама природа, і полягає воно в необхідності збереження життя. Ця «філогенетично обумовлена агресія, яка зустрічається в людей і тварин, є нічим іншим, як адаптивною, захисною реакцією»; вона допомагає вижити як окремому індивіду, так і всьому людському роду, вона виявляється біологічно та слабне, коли немає небезпек. Виявами злоякісної агресії, за Е. Фроммом, є, з одного боку, пристрасть людини до цілковитого володарювання над іншими живими створіннями, а з другого, – жага до руйнування. Е. Фромм називає це деструктивністю і вбачає її природу в соціальності та екзистенційності [4, с. 28]. Ці твердження Е. Фромма не втратили своєї актуальності і в наші дні. Прикладом цього є перманентні конфлікти на різних рівнях, сучасні війни та антропогенні надзвичайні ситуації.

Отже, самотність в сучасних умовах може мати яскраво виражений деструктивний характер та нести великий заряд агресії. Тому постає питання віднаходження раціональних механізмів нейтралізації та освоєння агресивного потенціалу самотності людини.

Література

1. Бердяев Н. А. Философия свободного духа. М.: Республика, 1994. 480 с.
2. Башманівська Я. В. Самотність людини в умовах глобалізації. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук. Житомир, 2015. 195 с.
3. Фромм Э. Бегство от свободы; [перевод с англ. Г.Ф. Швейника]. Москва: АСТ, 2011. 288 с.
4. Качмар Олександра. Феномен агресії в соціокультурній динаміці: соціально-філософський аналі : монографія. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2017. 312 с.

Людмила Мельник,

кандидат політичних наук, доцент

Ірина Грек,

асистент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ЯК ЧИННИК ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ

Православна Церква завжди відіграла і відіграє важливу роль у житті українського народу, оскільки давня традиція православ'я стала

складовою національного характеру українців. В. Липинський у праці «Релігія і Церква в історії України» наголошував: «Візантійське християнство прийняв Володимир перш за все тому, що воно своєю вищою, в порівнянні з поганством, культурою: своєю духовою і організаційною єдністю скріпляло єдність державну – політичну і національну»[1, с. 38]. Більшість віруючих країни заявляють свою приналежність до православної віри. Тому від позиціонування православних церков багато в чому залежить державотворення.

Згідно Конституції України церква є відокремленою від держави. Разом з тим, володіючи потужними матеріальними та людськими ресурсами, церква фактично стала невіддільним елементом суспільно-політичних процесів. Політична влада традиційно намагалася та намагається використовувати релігію як мобілізаційний або дезінтеграційний фактор. Щодо дезінтеграції, чого лише варта ідеологема релігійно-історіософська концепція «Москва – Третій Рим», відголоски якої і по сьогодні не вщухають на Сході нашої країни, яка достатньо політизувалася і, по суті, трансформувалася на офіційну геополітичну доктрину Кремля. Російська держава стала сприйматися її керманічами не тільки як охоронець «стародавнього благочестя», а й як законний опікун і захисник всіх православних християн [3, с. 312]

Позитивною складовою сучасного державотворення є підписання та отримання томосу про автокефалію Православної церкви України. Україна, завдячуючи сформованій ПЦУ, значною мірою усамостійнилась духовно, кинувши виклик ідеї «Русского міра». Зокрема, митрополит Епіфаній зазначив: «Ми повинні відходити від тих російських імперських традицій, які тривалий час нам нав'язувались» [4]. Це цивілізаційний вибір від самоізоляції у Російській імперії на перевагу Вселенському православному простору. Більше того, ПЦУ поєднує у собі загальні християнські цінності з національно-державним патріотизмом. Тому, кожен українець почуватиметься приналежним до спільноти, найменування якій – український народ. Влучно з цього приводу зазначає єпископ Рівненський і Сарненський Гавриїл (Кризина): «У жорстокій боротьбі з російським імперіалізмом народилась і живе наша молода Православна Церква України. На кожному кроці, долаючи опір ворогів, вона просувається вперед, до незалежної й вільної богословської думки сьогодення, церковного життя та глобальної місії проголошення Слова Божого у світі. Розмірковуючи над історією Українського Православ'я, наголосимо, що, мабуть, не випадково люди всотують в себе ті риси характеру, що притаманні їхній землі, їхній Батьківщині... дух свободи вільно ширяє над історією Українського Православ'я, до краю наповнює легені

вірних чад Православної Церкви України... І хоч саму Запорізьку Січ двічі руйнували майже дощенту, хоч не раз визвольну боротьбу народу царі й царки топили в крові, саджали на палю, вішали й четвертували, та ще ніхто, й ніколи не зміг втопити, повісити, або четвертувати дух волі й свободи, дух українського релігійного прагнення до істини, свободи та вільного життя у душі» [2].

ПЦУ повинна стати духовною опорою української нації, сприяти піднесенню культурного рівня та духовності українців. Здійснювати вплив на політику держави з метою подолання масового зубожіння населення, сприяти досягненню миру на Сході України та об'єднувати українську націю на основі християнських чеснот.

Література

1. Липинський В. Релігія і церква в історії України. Філадельфія: Друкарня «Америку», 1925. 110 с.

2. Гавриїл (Кризина), єпископ. «Церковна історія України – велична, могутня і вічна». Міжрегіональна академія управління персоналом: веб-сайт. URL: <http://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/centri-ta-kursi/duhovno-prosvitnicki-centr/statti/cerkovna-istoriya-ukraini.html> (дата звернення: 01.02.2021).

3. Мельник Л. «Перший і третій Рим» в контексті ідеології «Русского мира» і верифікації сучасного Ватикану. *Українське релігієзнавство*. 2015. № 73. С. 311-319.

4. Епіфаній (Думенко), митрополит. ПЦУ буде відходити від російських традицій і рухатися до грецьких. URL: <https://hromadske.ua/posts/pcu-bude-vidhoditi-vid-rosijskih-tradicij-i-ruhatisya-do-greckih-epifanij> (дата звернення: 01.02.2021).

Максим Мельничук,

кандидат філософських наук, доцент,

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

ДЕМАРКАЦІЯ РЕЛІГІЙНОГО ТА ДУХОВНОГО В РАКУРСІ ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: РЕЛІГІЄЗНАВЧО-ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОГЛЯД

У руслі змін, що відбуваються, в релігієзнавстві з'являються уявлення щодо духовності, які намагаються вбудуватися в традиційні і тому домінуючі уявлення про світ, людину і стають об'єктом пильної уваги дослідників з різних областей соціального і гуманітарного знання. Це

Ковтун Н. М., Ковтун Ю. В. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ І ВИПРОБУВАННЯ БУТТЯ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ТРАНЗИТИВНОСТІ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	44
Козловець М. А. НАУКА ЯК ФАКТОР ДУХОВНО-ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	46
Компанієць Л. В. РЕЛІГІЙНІ ІДЕЇ: ПІДХОДИ, РОЗДУМИ, ІНТЕРПРЕТАЦІЇ.....	50
Крилова С. А., Хамітов Н. В. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК КРАСА ВІДНОСИН МІЖ ОСОБИСТОСТЯМИ, СУСПІЛЬСТВАМИ ТА КУЛЬТУРАМИ: ПІДХІД МЕТААНТРОПОЛОГІЇ	53
Лазуріна Н. П., ПОНЯТТЯ «КОЛЕКТИВНОЇ ТРАВМИ» ТА ПРОБЛЕМИ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ – УЧАСНИКІВ ООС	60
Лакуша Н. М. ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ	63
Макарова А. О. ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК НОРМА СОЦІАЛЬНОГО ЖИТТЯ І СОЦІАЛЬНЕ ЖИТТЯ ЯК НОРМА ДІЯЛЬНОСТІ	64
Малімон В. І. ДЕСТРУКТИВНА САМОТНІСТЬ ТА АГРЕСИВНІСТЬ У СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ	68
Мельник Л. М., Грек І. М. ПРАВОСЛАВНА ЦЕРКВА ЯК ЧИННИК ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ	70
Мельничук М. С. ДЕМАРКАЦІЯ РЕЛІГІЙНОГО ТА ДУХОВНОГО В РАКУРСІ ГЕНДЕРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: РЕЛІГІЄЗНАВЧО- ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОГЛЯД	72
Мокан Н. І., Чорноморденко І. В. ЦІННОСТІ ДІАЛОГУ В ТРЬОХ ВИМІРАХ БУТТЯ	75
Овчаренко Н. СПРИЙНЯТТЯ ТА ПРИНЦИП ВІДБОРУ ОЗНАК В РОЗРІЗІ НЕЙРОФІЗІОЛОГІЇ	79
Осадча О. С., Чорноморденко І. В. ВПЛИВ МУЗИКИ НА БУТТЯ ЛЮДИНИ: КРИТЕРІЇ І КЛАСИФІКАЦІЯ	80